

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ОВОЧІВНИЦТВА І БАШТАННИЦТВА НААН

**МЕТОДОЛОГІЯ
адаптивної системи
вирощування овочевих культур**

Селекційне - 2017

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ОВОЧІВНИЦТВА І БАШТАННИЦТВА НААН**

**Методологія адаптивної системи
вирощування овочевих культур**

Селекційне, 2017

УДК 635.1/7:631.17:631.582

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту овочівництва і баштанництва НААН (протокол № 14 від 13.12.2017 р.)

Методологія адаптивної системи вирощування овочевих культур / [Муравйов В.О., Вітанов О.Д., Зелендін Ю.Д., Чефонова Н.В., Мельник О.В., Семибратська Т.В., Куц О.В., Рудь В.П., Урюпіна Л.М., Іванін Д.В.]. - Х.: ТОВ «ВП «Плеяда», 2017. – 58 с.

Удосконалено методологію адаптивної системи вирощування овочевих культур, що включає: насиченість сівозміни багаторічними бобовими травами, використання ґрунтопокривних та сидеральних культур, передбачає часткову (близько 50 %) заміну оранки поверхневим та безполицевим обробітком ґрунту, зменшення застосування агрохімікатів, з переважним використанням нехімічних засобів захисту рослин із залученням вітчизняних сортів і гібридів з високими лікувально-профілактичними властивостями. Зазначена система є альтернативною до інтенсивної та перехідною до органічної, що сприяє збереженню родючості ґрунту. Впровадження даної розробки максимально знизить використання відвального обробітку, сприятиме зменшенню непродуктивних втрат вологи, енергії та збереженню родючості ґрунту. Застосування адаптивної системи виробництва (порівняно з інтенсивною) забезпечує економію виробничих витрат в цілому на 30 % і підвищує рентабельність виробництва на 19%.

Рецензенти: доктор с.-г. наук, професор В.Ю. Гончаренко,
кандидат с.-г. наук Т.В. Парамонова

© Інститут овочівництва і баштанництва НААН, 2017
© Муравйов В.О., Вітанов О.Д., Зелендін Ю.Д., Чефонова Н.В.,
Мельник О.В., Семибратська Т.В., Куц О.В., Рудь В.П.,
Урюпіна Л.М., Іванін Д.В.

Зміст

Вступ

1. Сучасний стан галузі овочівництва в Україні
2. Біологізовані сівозміни – основа адаптивних технологій вирощування овочевих культур
3. Методичні рекомендації щодо вирощування овочевих культур за інтенсивних та адаптивних технологій
4. Технологічні карти вирощування овочевих культур за інтенсивних та адаптивних технологій
5. Інноваційний бізнес-проект застосування адаптивної системи вирощування овочевих культур

Вступ

В умовах ринкової економіки розвиток галузі овочівництва повинен бути економічно й екологічно обумовленим та спрямованим на збереження природних та енергетичних ресурсів.

Актуальною проблемою, яка потребує розв'язання, є суттєве зменшення негативного антропогенного впливу на агроценози. Адже навантаження штучними агрохімікатами (пестициди, мінеральні добрива) за інтенсивного ведення землеробства (зокрема овочівництва) несе пряму загрозу здоров'ю населення та може вести до екологічної кризи.

Методологічною основою екологічної стратегії у галузі овочівництва, як найбільш інтенсивної у рослинництві, повинен стати системний підхід, спрямований на мінімізацію впливу всіх чинників, які мають негативні наслідки. Тобто, є нагальна потреба щодо поступового переходу від інтенсивних технологій чи систем вирощування, у даному випадку овочевих культур, до адаптивних. Такі системи вирощування, з одного боку, є перехідними до органічних, з іншого – це альтернатива інтенсивним. Система технологічного забезпечення адаптивного овочівництва повинна бути представлена рекомендаціями для різних ґрунтово-кліматичних зон України: за зонально-адаптивною структурою посівних площ, біологізованими сівозмінами, енергозберігаючими способами обробітку ґрунту, застосування добрив та захисту рослин, сортами і безпосередньо адаптивними технологіями вирощування овочевих культур.

У даному виданні наведено методологію адаптивної системи вирощування овочевих культур для Східного Лісостепу України.